

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Glasbena šola

Izobraževalni program: Glasba

Predmet: HARMONIKA

Učni načrt

Ljubljana 2022

HARMONIKA

Učni načrt

Izobraževalni program GLASBA, GLASBENA ŠOLA

Dopolnitve (2021) učnega načrta za predmet harmonika v poglavjih 5.1 (Minimalni standardi znanja) in 6.1 (Didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) so pripravili: Magdalena Međeral (vodja delovne skupine za inštrumente s tipkami), Slavko Magdić, Erika Udovič Kovačič in Primož Kranjc

Uredili: mag. Ivan Florjanc, dr. Branka Rotar Pance, Magdalena Međeral

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. Simona Kustec

Za zavod: dr. Vinko Logaj

Objava na spletnih naslovih:

<https://www.gov.si teme/programi-v-glasbenem-izobrazevanju/>

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Glasbena-sola/Ucni-nacrti/Posodobljeni-ucni-nacrti/UN_harmonika_GS_posodobljeni.pdf

Prva spletna izdaja

Ljubljana 2022

Posodobljeni učni načrt za predmet harmonika v izobraževalnem programu Glasba je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje določil na 218. seji dne 16. 12. 2021.

Izobraževalne programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica in Plesna pripravnica ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 49. seji dne 11. 4. 2002, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 45/02. Izobraževalna programa Glasba in Ples ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 56. seji dne 20. 3. 2003, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 55/03. Dopolnjeni predmetnik in učne načrte za program Glasba, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 127. seji dne 19. 11. 2009, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 11/10.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID [97118979](#)

ISBN 978-961-03-0615-3 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Sestavljavci izobraževalnih programov in učnih načrtov

Izobraževalni program Glasba

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Člani nacionalne komisije so bili tudi koordinatorji razširjenih predmetnih skupin za godala in brenkala, pihala, trobila in tolkala, instrumente s tipkami in petje, orkester in komorno igro ter nauk o glasbi in solfeggio.

Učne načrte za predmete: violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba in druga konična trobila, tolkala, petje, klavir, harmonika, orgle, kitara, harfa, kljunasta flavta, diatonična harmonika, citre, tamburice, orkester, komorna igra ter nauk o glasbi in solfeggio so na podlagi učnih načrtov za glasbene šole, ki jih je sprejel Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije dne 27. 9. 1979 oziroma 16. 4. 1992 (orgle), pripravili: Draga Ažman, Kristina Babič, Martin Bajde, Marcos Bajuk, Jože Balažic, Volodja Balžalorsky, Renata Bauer, Dalibor Bernatovič, Vlasta Bezjak, Andžela Blažeka, Željko Bradič, Tatjana Šporar Bratuž, Jernej Brence, Ksenija Trotovshek Brlek, Sonja Cigan, Bojan Cvetrežnik, Matjaž Drevenšek, Boris Dvoršak, Maja Gogala Dvoršak, Tatjana Dvoršak, Darinka Fabiani, Mateja Ferenčak, Simona Fisher, Marija Feguš Friedl, Cita Galič, Slavko Goričar, Drago Gradišek, Jelka Grafenauer, Jožica Grebenšek, Hinko Haas, Tomaž Habe, Karmen Hlade, Žarko Ignjatović, Jakob Ivan, Jasenka Jelačić, Lučka Joksič, Marinka Kukec Jurič, Ileana Bratuž Kacjan, Janja Kipič, Mateja Prem Kolar, Albert Kolbl, Jolanda Korat, Ruda Ravnik Kosi, Polona Kovač, Eva Kranjčan, Marija Kregar, mag. Igor Krivokapič, Dragutin Križanič, Peter Kruder, Karel Leskovec, Venčeslav Lenarčič, Boštjan Lipovšek, Andrej Lorber, Matija Lorenz, Tomaž Lorenz, Zoran Lupinc, Majda Lužnik, Svetlana Marinković, Lidija Maletič, Zdenka Kristl Marinič, Zoran Marković, Milivoj Matković, Marjetka Minič, Peter Napret, Jerko Novak, dr. Breda Oblak, Marija Okoliš, Igor Oulokin, dr. Branka Rotar Pance, Lidija Pavlica, Barbara Pibernik, Tomaž Plahutnik, Darij Pobega, Metka Podpečan, Saša Potisk, Robert Prednik, Bronka Prinčič, mag. Majda Zaveršnik Puc, Dušan Remšak, Vildana Repše, Božo Rogelja, Ivanka Ropas, Vita Gregorc Rošker, dr. Janja Črčinovič Rozman, Miro Saje, Barbara Sevšek, Doroteja Cestnik Spasič, Robert Stanič, Robert Stopar, Dušanka Stražar, Marjan Stropnik, Vesna Stropnik, Zlatko Špoljar, Franc Štuhec, Dolores Šturman, Borivoj Šurbek, Milan Švagan, Damir Tkavc, Metod Tomac, Miro Tomšič, Mile Trampuš, Mojca Tratar, Vojko Trnjek, Mojca Volavšek, Fanika Vošnjak, Oto Vrhovnik, Nina Venier Zalokar, mag. Ema Zapušek, Janez Zavec, Ivana Ziherl, Blaž Zupan, Stanko Žagar, Lidija Žefran, Andreja Žel, Nikolaj Žličar in Franc Žugelj.

Jezikovni pregled: Janko Potrata

Dopolnjeni predmetnik in učne načrte v izobraževalnem programu Glasba, ki jih je na 127. seji dne 19. 11. 2009 določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: Drago Arko – predsednik, mag. Tomaž Faganel, mag. Ivan Florjanc, Marija Gombač, Primož Malavašič, Matej Selan, dr. Dragica Žvar, Januš Rasiewicz, Mateja Valič Presetnik, Tomaž Buh, Marija Gregorc, Zdravko Hribar in Anton Savnik.

V razširjenih predmetnih skupinah za posamezna področja pa so sodelovali še: Franc Žugelj, Miro Saje, Matjaž Jevšnikar, Drago Gradišek, Albert Kolbl, Igor Krivokapič, Matej Zupan, Božo Rogelja, Slavko Goričar, Matjaž Drevenšek, Milan Švagan, Martin Bajde, Miro Tomšič, Vildana Repše, Mile Kosi in Kristian Kolman.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izobraževalna programa Predšolska glasbena vzgoja in Glasbena pripravnica

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Marija Gregorc, dr. Barbara Sicherl - Kafol, Anton Gorjanc, Marija Okoliš in Irena Rigo.

Izobraževalna programa Plesna pripravnica in Ples

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Balet: Matej Selan, Iko Otrin in Vlasta Veselko,

Sodobni ples: Jana Kovač Valdes, Ana Vovk Pezdir, Petra Pikalo in Vlasta Veselko,

Plesna pripravnica: Matej Selan, Jana Kovač Valdes, Alenka Tomc in Iko Otrin.

Dopolnitve učnih načrtov (minimalne standarde znanja in didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) ter znanja izvajalcev za programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica, Plesna pripravnica, Glasba in Ples, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 218. seji dne 16. 12. 2021, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: red. prof. mag. Ivan Florjanc – predsednik, Drago Arko, dr. Dimitrij Beuermann, Magdalena Međeral, Helena Meško, Helena Valerija Krieger, Marko Možina, Dejan Prešiček, dr. Nejc Sukljan in Boris Štih.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Kazalo vsebine

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI.....	6
4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE	8
5 STANDARDI ZNANJA	24
5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	24
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	27
6.1 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE MINIMALNIH STANDARDOV ZNANJA.....	28
7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI	29

1 OPREDELITEV PREDMETA

V primerjavi s tradicionalnimi inštrumenti s tipkami je harmonika razmeroma mlada, saj jo je Nemeč F. Buschmann skonstruiral šele leta 1821. Razvoj je šel prek različnih modelov inštrumenta do harmonike s standardnimi basi (SB, M II), od petdesetih let prejšnjega stoletja dalje pa tudi do harmonike z melodijskimi basi (MB, BB, M III). Razvoj literature in kultura igre sta s tem dobila nov polet in dvignila izvajalsko kakovost. Mnogi sodobni komponisti so v tesnem sodelovanju z vodilnimi harmonikarji ustvarili dovolj obsežen repertoar tako instruktivne kot koncertne literature in tako zagotovili vrhunski razvoj inštrumenta.

Za vsestranski glasbeni razvoj učencev je pomemben izbor ustrezne literature. Največjega pomena za uveljavljanje inštrumenta je igranje izvirnih skladb, ki so začele množično nastajati v šestdesetih letih 20. stoletja.

Ker harmonika iz starejših obdobj nima lastne literature, izvajanje skladb starih mojstrov iz obdobj renesanse, baroka in delno predklasike pa je za oblikovanje dobrega muziciranja pomembno tudi na harmoniki, tega področja nikakor ne bi smeli zanemarjati. Za izvajanje te glasbe je primernejša harmonika z melodijskimi basi.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- dobijo interes za spoznavanje harmonike in igranja nanjo,
- razvijajo izvajalske spretnosti, koordinacijo gibanja,
- na podlagi improvizacije razvijajo igranje brez notnega teksta,
- osvetljujejo pomen harmonike in literature v toku zgodovine,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta v kompozicijskem, oblikovnem in stilnem smislu,
- se učijo dihanja z glasbo in doživljanja ritma,
- razvijajo doslednost pri delu in delovne navade,
- razvijajo sposobnosti in koncentracijo pri javnem nastopanju,
- razvijajo kritično presojo obravnavane literature glede ravni umetniške kvalitete,
- ob odkrivanju glasbenih vrednot gradijo svojo osebnost,
- se seznanijo z različnimi možnostmi skupinskega muziciranja,
- si oblikujejo odnos do glasbe in s tem do splošne glasbene kulture.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA
	1. in 2. razred	3., 4., 5. in 6. razred	7. in 8. razred
igrajo na harmoniko;	<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo harmoniko in njene značilnosti, oblikujejo posamezni ton, povežejo tone v skupine, uskladijo igro leve in desne roke, igrajo krajše skladbe, igrajo slovenske ljudske pesmi, igrajo lestvice in akorde, učijo se igranja z lista, učijo se improvizacije, učijo se igranja na pamet; 	<ul style="list-style-type: none"> igrajo večglasne homofone in preproste polifone skladbe, igrajo diatonične lestvice v obsegu dveh oktav in akorde, igrajo preprostejše etude, igrajo na pamet , igrajo z lista, poglobljajo znanje improvizacije, uporabijo registre, igrajo v komornih zasedbah ali orkestru; 	<ul style="list-style-type: none"> igrajo zahtevnejše homofone in polifone skladbe, razvijejo vse tehnične prvine, razvijejo igro z lista, igrajo na pamet, igrajo v komornih zasedbah ali orkestru, igrajo diatonične in kromatične lestvice, uporabijo registre, igrajo samostojno naučene skladbe, igrajo zahtevnejše etude, igrajo svobodnejšo improvizacijo;
oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> uporabijo preproste dinamične kontraste (glasno, tiho), obvladajo osnovno mehovno tehniko, uporabijo legato in staccato artikulacijo; 	<ul style="list-style-type: none"> uporabijo dinamične kontraste, obvladajo zahtevnejšo mehovno tehniko, uporabijo artikulacijo vseh vrst; 	<ul style="list-style-type: none"> nadzorujejo trajanje in kakovost tona (jakost, barva), obvladajo zahtevno mehovno tehniko, uporabijo artikulacijo vseh vrst, širijo dinamični razpon;
solfedžirajo:	<ul style="list-style-type: none"> pojejo skladbe, ki jih igrajo, štejejo dobe, natančno upoštevajo trajanje tonov; 	<ul style="list-style-type: none"> pojejo skladbe, ki jih igrajo, štejejo dobe, pojejo melodije v homofonih skladbah; 	<ul style="list-style-type: none"> pojejo skladbe, ki jih igrajo, pojejo posamezne glasove v polifonih skladbah;
igrajo v skupini;	<ul style="list-style-type: none"> igrajo enoglasne skladbe ob učiteljevi spremljavi in obrnjeno; 	<ul style="list-style-type: none"> navadijo se na skupinsko igro z lažjimi skladbami; 	<ul style="list-style-type: none"> igrajo zahtevnejše skladbe v različnih zasedbah;
ustvarjajo glasbo;	<ul style="list-style-type: none"> poslušajo posnetke svojega igranja, izvajajo lastne skladbice; 	<ul style="list-style-type: none"> poslušajo posnetke svojega igranja in igranja drugih, izvajajo ter zapisujejo lastne skladbe; 	<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo osnove improvizacije, uporabijo sodobne učne pripomočke (video, računalnik, gramofon, kasetofon ...);
spoznavajo, ocenjujejo in	<ul style="list-style-type: none"> razumejo preprosto notno sliko, 	<ul style="list-style-type: none"> praktično uporabijo elemente glas- bene teorije, 	<ul style="list-style-type: none"> praktično uporabijo elemente glasbene teorije,

<p>vrednotijo glasbo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • praktično uporabljajo elemente glasbene teorije, • spoznavajo osnovne značilnosti zvoka (višina, trajanje, barva in jakost), • povezujejo tone v skupine prek motivov, fraz in period do eno-, dvo- in tridelnih pesemskih oblik, • razlikujejo značaje skladb, • prepoznajo razlike med grobim in kultiviranim igranjem. 	<ul style="list-style-type: none"> • poglobijo občutek za tempo, dinamiko ... • spoznajo nove glasbene oblike, • igrajo skladbe različnih karakterjev iz različnih stilnih obdobj, • pridobijo osnovne informacije o skladateljih in dobi, v kateri so živeli, • pri izdelavi skladb spoznavajo osnovne značilnosti stilnih obdobj, • ocenijo lastne izvedbe in razvijejo kritičen odnos do svojega igranja, • ob poslušanju drugih primerjajo svoje znanje, • razvijejo pozitiven tekmovalni duh. 	<ul style="list-style-type: none"> • poglobijo občutek za tempo, dinamiko... • sistematično zaokrožijo in uporabijo vsa pridobljena znanja, • poznajo značilnosti posameznih stilnih obdobj in glasbene oblike, • spoznajo dele harmonike in njihove funkcije, • spoznajo zgodovinski razvoj harmonike, • oblikujejo kriterije vrednotenja glasbe s primerjavo lastnih skladb z drugimi, • izkustveno, razumsko in čustveno ocenijo in ovrednotijo izvajano glasbo.
<p>Dodatni pouk</p>	<p>Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhibnega obvladovanja vsebin, predpisanih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.</p>		

4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- prva vpeljava k muzikalnim doživljajskim sposobnostim,
- oblikovanje tona,
- osnovna dinamična diferenciacija: p, f,
- imena not v violinskem in basovskem ključu,
- notne vrednosti: četrtnina, polovinka, celinka, osminka, polovinka s piko in ustrezajoče pavze,
- takti: 2\4, 3\4, 4\4, predtakt,
- višaj, nižaj, razveznik.

Desna roka:

- vaje za vse prste v različnih artikulacijah (legato, staccato),
- podlaganje palca,
- menjava lege roke,
- ožanje in širjenje roke,
- ligatura.

Leva roka:

M II (standardni bas):

- vaje za prste 2–5 v osnovni vrsti v različnih artikulacijah,
- vaja za prste 2–5 v durovi vrsti v različnih artikulacijah,
- osnovni basi in durovi akordi v območju kadence.

M III (melodijski bas):

- vaje za prste 2–5 v različnih artikulacijah,
- spoznavanje tonov;

meh:

- vodenje meha z uporabo gumba za zrak,
- nastavek tona,
- različni zvočni poizkusi,
- začetki mehovne artikulacije (obračanje meha – mehovanje, mehovni legato in zaključevanje tonov – ustavljanje meha,
- dinamični kontrasti.

Šole – metode:

M II:

- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I,
- M. Eisenmann: Akkordeonschulwerk (IA, IB, II., Spiel mit mir IA, IB),
- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1,
- R. Pillich: Naš začetek,
- Breitfuss, J. Noordzij: ABC Akkordeon Schule 1,
- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- V. Terzić: Škola za harmoniku 1,
- P. Picchio: Peter Pan,

- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1,
- F. Pilsl, G. Penz: Ich spiele Akkordeon 1, 2, 3.

Etude:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- E. Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist 1.

Skladbe:

- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 1,
- E. Istenič: Cicibanove pesmice,
- T. Schlunck: Harmonika Workshop 1,
- H. Lüders: Das Grosse Anfängerbuch für Akkordeon,
- H. Luck: Meine ersten Solostücke für Akkordeon.

Šole – metode:

M III:

- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- M. Ellegaard, L. Holm, T. Lundquist: Akkordeonschule für die Jugend,
- G. Steffens: Akkordeonschule Manual III,
- L. Holm: Spel Accordion,
- E. Santo: Akkordeonbuch für Anfänger,
- B. Borgstrom, R. Charles: First steps on the Bassetti-Accordion,
- G. Wagner: Spielereien.

Etude:

- E. Tschanun: Übungsstücke,
- W. Bloch: Minicordion 1,
- E. Harris: Preparatory studies for beginners.

Skladbe:

- H. Noth: Zwanzig Spielstücke nach europäischen Volks- und Kinderlieder,
- L. Papp: 44 leichte Stücke,
- H. Hummel: Leichte Tonspiele 1.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- razvijanje muzikalnih doživljajskih sposobnosti,
- oblikovanje tona, motiva in fraze, dinamična diferenciacija: mf, crescendo, decrescendo,
- imena not v violinskem in basovskem ključu, notne vrednosti: četrtnina s piko in ustrezajoča pavza, takti: 3\8, 6\8.

Desna roka:

- vaje za vse prste v različnih artikulacijah (legato, staccato),
- nemo menjavanje prstov na eni tipki,
- menjava lege roke.

Leva roka:

M II (standardni bas):

- vaje za prste 2–5 v različnih artikulacijah,
- osnovni basi in durovi akordi,
- terčni basi.

M III (melodijski bas):

- vaje za prste 2–5 v različnih artikulacijah,
- spoznavanje tonov in orientacija v basih.

Meh:

- različni zvočni poizkusi,
- mehovna artikulacija,
- dinamični kontrasti.

Lestvice in akordi:

- durove lestvice posamezno čez eno oktavo (do 2 predznaka),
- durovi trozvoki z obrati posamezno, razloženo in sočasno (do 2 predznaka).

Šole – metode:

M II:

- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I,
- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1,
- R. Pillich: Naš začetek,
- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- P. Picchio: Peter Pan,
- F. Pils, G. Penz: Ich spiele Akkordeon 1, 2, 3,
- M. Eisenmann: Akkordeonschulwerk (IA, IB, II., Spiel mit mir I A, I B),
- Breitfuss, J. Noordzij: ABC Akkordeonschule 1,
- V. Terzić: Škola za harmoniku 1,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

Etude:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist 1,

- E. Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica.

Skladbe:

- H. Lüders: Das Grosse Anfängerbuch für Akkordeon,
- E. Istenič: Cicibanove pesmice,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 1,
- H. Luck: Meine ersten Solostücke für Akkordeon,
- T. Schlunck: Harmonika Workshop 1.

Šole – metode:

M III:

- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- M. Ellegaard, L. Holm, T. Lundquist: Akkordeonschule für die Jugend,
- G. Steffens: Akkordeonschule Manual III,
- L. Holm: Spel Accordion,
- E. Santo: Akkordeonbuch für Anfänger,
- B. Borgstrom, R. Charles: First steps on the Bassetti-Accordion,
- G. Wagner: Spielereien.

Etude:

- E. Harris: Preparatory studies for beginners,
- W. Bloch: Minicordion 1,
- Hummel: Leichte Tonspiele 1.

Skladbe:

- H. Noth: Zwanzig Spielstücke nach europäischen Volks- und Kinderliedern,
- E. Tschannun: Übungsstücke,
- L. Papp: 44 leichte Stücke.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

Pri izpitu naj učenec predstavi:

- durovo lestvico z akordi,
- tri skladbe različnih karakterjev (zaželeno skladba slovenskega avtorja).

Napredovanje:

Pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit, pri katerem učenec izvaja vsaj dve skladbi na pamet.

3. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- dinamika,
- ritardando,
- razvijanje slušnih predstav,
- notne vrednosti: šestnajstinka in ustrežajoča pavza,
- triola.

Desna roka:

- drsenje palca,
- ležeči toni,
- vaje za pet prstov v različnih artikulacijah, ritmih in tonalitetah,
- poznavanje in zavestno menjavanje registrov,
- dvojemke (terce in sekste).

Leva roka:

M II:

- osnovni basi, molovi akordi in D7,
- menjalni basi (terčni in kvintni) v duru.

M III:

- igranje durovih lestvic in razloženih trozvokov.

Meh:

- kombinirani staccato.

Lestvice in akordi:

- durove lestvice skupaj čez eno oktavo in posamezno čez 2 oktavi,
- durovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno.

Šole – metode:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2,
- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I,
- R. Pillich: Naš začetek 2,
- Bogár, A. Várhelyi: Harmonika iskola II,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1; Etude: W. Bloch: Akkordeon Studien,
- Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist 1,
- L. Micič: Izbor etud 2, 3,
- Mahr: Czerny 1,
- Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon; Skladbe: M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 1 in 2,
- H. Luck: Meine ersten Solostücke für Akkordeon,
- P. H. Hesse: Polyphones Spielbuch 1,
- G. Wohlgemuth: Auf weissen Tasten.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 1,

- G. Wagner: Spielereien,
- T. Lundquist: Allerlei,
- M. Klein: Greensleeves,
- L. Papp: Der müde Humpelmann,
- W. Bloch: Minicordion 1.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova lestvica z akordi,
- ena etuda,
- dve skladbi različnega karakterja.

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

4. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- dinamika,
- ritardando, accelerando,
- hitrejši tempo,
- razvijanje muzikalnosti,
- razvijanje slušnih predstav, slušne kontrole doživljanja,
- teoretična snov se utrjuje in širi v skladu z notno sliko.

Desna roka:

- spoznavanje različnih artikulacij,
- akordi sozvočno,
- skoki v manjšem obsegu.

Leva roka:

M II:

- menjalni bas z D7 (terčni in kvintni).

M III:

- igranje durovih, molovih in razloženih trozvokov.

Meh:

- spoznavanje različnih mehovnih artikulacij
- akcent. lestvice in akordi: durove lestvice skupaj čez dve oktavi,
- durovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno,
- molove lestvice posamezno čez eno oktavo,
- molovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno.

Šole – metode:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2, 3,
- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I, II,
- R. Pillich: Naš začetek 2,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

Etude:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist I, II,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon,
- L. Micič: Izbor etud 4,
- E. Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica,
- C. Mahr: Czerny I, II. Skladbe: R. Pillich: Izbor skladb za harmoniko,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 2,
- L. Medjeri: Skladbe za harmoniko,
- P. H. Hesse: Polyphones Spielbuch 2,3.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 1,

- T. Lundquist: Allerlei,
- M. Klein: Greensleeves,
- L. Papp: Der müde Hampelmann,
- H. Valpola: Clowns 1,
- Buig-Roget: Fair leexercice I,
- D. A. Johnston: Minietüden,
- W. Bloch: 35 Miniaturen,
- W. Bloch: Minicordion 2.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- tri skladbe različnega karakterja,
- ena etuda.

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

5. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- dinamika,
- accelerando,
- razvijanje muzikalnosti,
- razvijanje slušnih predstav, slušne kontrole doživljanja,
- menjajoči taktovski načini,
- sinkopa.

Desna roka:

- vezave akordov,
- repeticije tonov,
- dolgi in kratki predložki,
- vaje za razvijanje tempa.

Leva roka:

M II:

- menjalni basi (terčni in kvintni) v molu,
- repeticije tonov,
- vaje za razvijanje tempa.

M III:

- akordi – vezava,
- repeticije tonov,
- dolgi in kratki predložki.

Meh:

- akcentiranje.

Lestvice in akordi:

- durove lestvice čez dve oktavi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno,
- molove lestvice skupaj čez eno oktavo,
- molovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno.

Šole – metode:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4, 5,
- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon II,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

Etude:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist I, II,
- L. Micič: Izbor etud 5, 6,
- C. Mahr: Czerny II,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon.

Skladbe:

- R. Pillich: Izbor skladb za harmoniko,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 2, 3,
- W. Richter: Kleine Musikanten spielen,
- L. Medjeri: Moderne skladbe za harmoniko,
- L. Stark: Spielzeugland.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
- T. Lundquist: Allerlei,
- M. Klein: Greensleeves,
- E. Harris: Accordion Miniatures 1,
- H. Valpola: Clowns 1,
- W. Bloch: 35 Miniaturen,
- W. Bloch: Minicordion 2,
- Buig-Roget: Fair leexercice I,
- Berentsen: Lullaby for Joey,
- H. Degen: Kleine Akkordeonstücke für Kinder,
- M. Ellegaard, L. Holm: Nils Eric's Melodibok,
- H. Nick: Puzzle.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- ena etuda,
- tri skladbe različnega karakterja (ena skladba starega mojstra).

6. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- bolj diferencirana dinamična lestvica,
- agogika,
- večje zahteve pri oblikovanju motiva in fraz,
- interpretacija v odvisnosti od oblikovne analize, stila in oznak,
- razvijanje v prejšnjih razredih naštetih muzikalnih prvin,
- poglobljanje sposobnosti za samostojno oblikovanje lažjih skladb,
- glasbene oznake.

Desna roka:

- podlaganje palca na večjih intervalih kot priprava za veliko razložitev akordov,
- dvojemke: oktave,
- dvojni predložek.

Leva roka:

M II:

- skoki.

M III:

- obvladanje neodvisne igre vseh manualov,
- kromatični postopi.

Meh:

- kratki meh v zmernem tempu.

Lestvice in akordi:

- durove lestvice skupaj čez dve oktavi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z oktavno ponovitvijo posamezno in skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- molove lestvice skupaj čez dve oktavi,
- molovi trozvoki z oktavno ponovitvijo skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- kromatična lestvica v desni roki.

Šole – metode:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,
- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon II,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

Etude:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist I, II,
- L. Micič: Izbor etud 5, 6,
- C. Mahr: Czerny II,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon.

Skladbe:

- R. Pillich: Izbor skladb za harmoniko,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 2, 3,
- L. Medjeri: Moderne skladbe za harmoniko,
- L. Stark: Spielzeugland,
- H. Boll: Bärenstarke Stücke für Akkordeon,
- H. Boll: Musikalische Delikatessen.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
- T. Lundquist: Allerlei,
- E. Harris; Accordion Miniatures 1,
- H. Valpola: Clowns 1,
- A. Abbott: Mosaiques,
- Buig-Roget: Fair leexercice I,
- W. Bloch: Minicordion 2,
- J. Gould: The Carnival Suite,
- M. Ellegard, L. Holm: Nils Eric's Melodibok.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- ena etuda,
- tri skladbe različnega karakterja (ena skladba starega mojstra).

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

Napredovanje

Učenec mora na izpitu pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih prvin igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- muzikalne prvine se poglobljajo in širijo v skladu z učenčevimi psihomotoričnimi sposobnostmi, intelektualnim in čustvenim razvojem ter z vse zahtevnejšo notno sliko,
- okraski.

Šole – metode, etude:

Desna roka:

- skoki,
- igra v velikem obsegu,
- trilčki, mordent in arpeggio,
- razložene oktave,
- vaje za hitrost v vseh tonovskih načinih,
- leggiero igra.

Leva roka:

M II:

- zm7,
- večje menjave položaja roke,
- sklopi prijemov.

M III:

- obvladanje neodvisne igre.

Meh:

- izpopolnjevanje mehovne artikulacije.

Lestvice in akordi:

- durove lestvice v oktavni, terčni in sekstni legi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z oktavno ponovitvijo, razloženo (mala razložitev skupaj, velika razložitev posamezno) in sočasno,
- D7 posamezno, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- molove lestvice vzporedno in protipremik,
- molovi trozvoki z oktavno ponovitvijo, razloženo (mala razložitev skupaj, velika razložitev posamezno) in sočasno,
- zm7 posamezno, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- kromatična lestvica posamezno.

Etude:

M II:

J. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,

E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 2,

C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist II,

K. A. Horn: Heitere Studien 1, 2.

Skladbe:

- J. Löhcher: Circensisches Kaleidoskop,
- A. Mitscha: Obrazki islaskie,

- K. Przybylski: The Four Seasons,
- S. Stračina: Otroški album,
- Weingerl: Skladbe za harmoniko,
- H. Boll: Musikalische Delikatessen,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
- Abbott: Exercices gradues pour l'accordeon 3,
- E. Harris; Accordion miniatures 2,
- T. Lundquist: Microscope,
- J. Macerollo: The Complete technique Book,
- H. Valpola: Clowns 2,
- M. Ellegaard: Poliphones Spielbuch IV,
- J. Novak: Rondini,
- F. Dobler: Mosaic,
- W. Jacobi: 10 polyphone Stücke nach spanischen Volksliedern,
- J. S. Bach: 12 malih preludijev,
- G. F. Händel: Fughette,
- W. Bloch: Minicordion 3,
- J. Takács: Für mich und mein Akkordeon,
- J. Takács: Von fernen Küsten,
- U. Jutila: Pictures for children, op. 26,
- J. Wilson: Accordion rhythmic Studies 2,
- Noth: Sechs Momente.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- D7,
- zm 7,
- kromatična lestvica,
- etuda,
- skladba starega mojstra,
- ciklična skladba,
- skladba po izboru.

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

8. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine:

- muzikalne prvine poglobljamo glede na stilno obdobje skladbe, fraziranje in interpretacije skladbe, upoštevaje vse oznake v notnem besedilu, naslov, tempo, karakter kompozicije,
- interpretacije skladb morajo biti prepričljive,
- duole,
- cluster,
- kvintole, sekstole,
- dvojno punktiranje,
- poliritmija,
- harmonske analize.

Desna roka:

- prstne vaje v hitrem tempu.

Leva roka:

M II:

- prstne vaje v hitrem tempu in vseh tonalitetah.

M III:

- prstne vaje v hitrem tempu in vseh tonalitetah.

Meh:

- izpopolnjevanje mehovne artikulacije,
- tremolo (bellow shake),
- vibrato.

Lestvice in akordi:

- durove lestvice v oktavni, terčni in sekstni legi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z oktavno ponovitvijo skupaj, razloženo (mala in velika razložitev) in sočasno,
- D7 skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- molove lestvice v oktavni, terčni in sekstni legi, vzporedno in protipremik,
- molovi trozvoki z oktavno ponovitvijo skupaj, razloženo (mala in velika razložitev) in sočasno,
- zm7 skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- kromatična lestvica skupaj.

Etude:

M II:

- J. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 2,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist II,
- K. A. Horn: Heitere Studien 1, 2.

Skladbe:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,
- Weingerl: Skladbe za harmoniko,
- H. Boll: Musikalische Delikatessen,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 3,

- J. Löhcher: Circensisches Kaleidoskop,
- A. Mitscha: Obrazki islaskie,
- S. Stračina: Svet a deti,
- H. Luck: Stücke, Suiten, Sonatinen.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
- T. Lundquist: Microscope,
- J. Macerollo: The Complete technique Book,
- E. Harris: Accordion miniatures 2,
- Abbott: Exercices gradues pour l'accordeon 3,
- H. Valpola: Clowns 2,
- M. Ellegaard: Poliphones Spielbuch IV,
- J. Novak: Rondini,
- F. Dobler: Mosaic,
- W. Jacobi: 10 polifonih skladb,
- J. S. Bach: 12 malih preludijev,
- G. F. Händel: Fugete,
- W. Bloch: Minicordion 3,
- G. Espitalier: Sieben Praeludien und sieben Fughen,
- J. Wilson: Accordion rhythmic Studies 2,
- G. di Gesualdo: Acht Imitationen,
- W. Bloch: Inventionen für Cornelia,
- H. Noth: Polnischer Renaissancemusik.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- D7,
- zm 7,
- kromatiča lestvica,
- etuda,
- skladba starega mojstra,
- ciklična skladba,
- skladba po izboru.

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

5 STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so vezani na operativne cilje in vzorce literature za posamezni razred in jih ob koncu prvega obdobja nižje stopnje ter vsakega razreda drugega obdobja nižje in višje stopnje preverjamo z izpitnim nastopom. Dosežke opredeljujemo in ocenjujemo skozi tri komponente razvoja sposobnosti učenca (tehnik, glasbene predstave in posluha), ki se razvijajo vzporedno. Učenčevi želeni dosežki po obdobjih in stopnjah so:

Prvo obdobje nižje stopnje

Težavnostna raven je v glavnem omejena na krajše skladbice, ki pa jih morajo učenci izvesti prepričljivo. Pri izvedbi morajo pokazati poznavanje osnovnih teoretičnih znanj, kot je orientacija v notnem besedilu te težavnosti (toni, notne vrednosti do osminke, osnovni taktovski načini, violinski in basovski ključ idr.), ter orientacijo v diskantu in basih. Že na tej stopnji sta pomembni karakterizacija skladb in oblikovna logika, ki se zaenkrat omejuje le na pesemsko obliko. Osnovna sredstva oblikovanja (dinamika, agogika, artikulacija idr.) morajo biti razvidna in smotrno uporabljena. Tempo je prilagojen značaju skladbe.

Drugo obdobje nižje stopnje

Na tej stopnji se težavnost izbrane literature povečuje tako v tehničnem smislu kot tudi po obsegu (vključene so daljše skladbe in ciklične oblike), čeprav skladbe po svoji vsebini še vedno ostajajo v otroškem zvočnem svetu. Vse vsebine prvega obdobja nadgrajujemo. Izvedba mora dokazovati poznavanje in sposobnost fraziranja kakor tudi osnovne stilne posebnosti posamezne skladbe.

Višja stopnja

Ta stopnja pomeni prehod iz otroške na najlažjo koncertno literaturo, kar pomeni tehnično brezhibno obvladovanje skladb predpisane težavnosti. Izvedba mora biti logična in doživeta, približati se je treba originalnemu tempu. Vse do sedaj naučene teoretične prvine morajo biti v tehničnem smislu popolnoma obvladane in podprte z ustreznimi slušnimi procesi. Vse komponente se morajo neprisiljeno prepletati in tvoriti čvrsto osnovo za nadaljevanje šolanja z zaokrožitvijo vseh znanj in veščin v logičen sistem.

5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja opredeljujejo dosežke učenca, ki jih izkazuje za oceno zadostno (2). Vključujejo obseg in kakovost znanj, spretnosti in veščin, ki jih v skladu z operativnimi cilji (dejavnosti in vsebine) v učnem načrtu predmeta harmonika učenec razvija med šolskim letom in izkaže ob koncu šolskega leta ter so nujno predznanje za nadaljnje učenje v naslednjem razredu.

1. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada osnovne prvine igranja z obema rokama;
- usvoji in oblikuje osnovno prstno in mehovno tehniko za oblikovanje tona;
- usvoji v levi roki osnovno spremljavo v osnovni in durovi vrsti;
- usvoji osnovne notne vrednosti (celinka, polovinka, četrtnina in ustrezajoče pavze) in osnovne taktovske načine (4/4, 3/4, 2/4);

- v eni ali dveh legah igra skupaj lažje kratke skladbe iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

2. razred

Učenec še zadovoljivo:

- izkaže koordinacijo prst – meh in oblikuje ton;
- igra C-durovo lestvico z akordi čez eno oktavo, posamezno;
- usvoji spremljavo v levi roki s terčnimi, osnovnimi in durovimi akordi v različnih artikulacijah (legato, staccato);
- igra lažje kratke skladbe iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

3. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada menjavo leg in različne artikulacije v desni roki (legato, staccato);
- obvlada orientiranje v osnovnih, terčnih in akordičnih durovih basih;
- igra durovo lestvico do enega predznaka skupaj čez eno oktavo ter igra durove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- obvlada osnovno dinamično diferenciacijo;
- igra lažje kratke skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

4. razred

Učenec še zadovoljivo:

- razvije slušne predstave in muzikalnost;
- obvlada hitrejši tempo in agogične spremembe;
- igra durove lestvice skupaj do dveh predznakov, vzporedno in v protipremiku čez eno oktavo, durove trozvoke igra skupaj z obrati, razloženo in sočasno;
- igra a-molovo lestvico (naravno) posamezno čez eno oktavo, molove akorde posamezno z obrati, razloženo in sočasno;
- igra lažje skladbe in kratke etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

5. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada ustrezno dinamiko, agogiko in menjajoče taktovske načine;
- obvlada vezave akordov in repetitije tonov;
- ob izvajanju skladb izkazuje muzikalni izraz;
- igra durove lestvice do treh predznakov skupaj čez dve oktavi, vzporedno in v protipremiku, ki naj bodo prilagojene njegovim fizičnim sposobnostim in velikosti inštrumenta, igra durove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra a-molovo lestvico (naravno, harmonično in melodično) skupaj čez eno oktavo vzporedno ter molove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra lažje skladbe različnih karakterjev, daljše etude in lažje polifone skladbe iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada različne artikulacije;
- oblikuje fraze in bolj diferencirano dinamično lestvico;
- samostojno oblikuje lažje skladbe;
- igra durove lestvice do štirih predznakov skupaj, vzporedno in v protipremiku ob upoštevanju njegovih fizičnih sposobnosti in velikosti glasbila;
- igra durove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra molove lestvice do enega predznaka (naravno, harmonično, melodično) skupaj čez eno oktavo vzporedno;
- igra molove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra lažje skladbe različnih karakterjev, daljše etude in lažje polifone skladbe iz literature, navedene v operativnih ciljnih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

7. razred

Učenec še zadovoljivo:

- izvaja obsežnejše skladbe;
- obvlada različne artikulacije v hitrejših tempih in ob menjavi pozicij v levi roki;
- igra durove lestvice do štirih predznakov, vzporedno in v protipremiku ob upoštevanju njegovih fizičnih sposobnosti in velikosti glasbila;
- igra durove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra molove lestvice do dveh predznakov skupaj čez eno oktavo vzporedno;
- igra molove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra lažje skladbe različnih karakterjev, daljše etude in lažje polifone skladbe iz literature, navedene v operativnih ciljnih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

8. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada muzikalne prvine glede na slogovno obdobje skladbe, fraziranje in interpretacije skladbe ter še zadovoljivo upošteva oznake v notnem zapisu;
- igra durove lestvice do štirih predznakov, vzporedno in v protipremiku ob upoštevanju njegovih fizičnih sposobnosti in velikosti glasbila;
- igra durove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra molove lestvice do treh predznakov čez eno oktavo vzporedno;
- igra molove trozvoke z obrati skupaj, razloženo in sočasno;
- igra lažje daljše skladbe različnih karakterjev, daljše etude in lažje polifone skladbe iz literature, navedene v operativnih ciljnih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Temeljna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti ob učnem načrtu, je razvijanje ljubezni do glasbe in ustvarjanje želje po muziciranju.

Izbira metode vodenja učnega procesa je v celoti v učiteljevih rokah, vendar priporočamo načine, ki izhajajo iz otrokovih naravnih predispozicij – gre za zamenjavo otrokovega naravnega inštrumenta glasu s harmoniko; torej od petja in poslušanja prek spoznavanja diskanta, basov in meha do izvajanja. Posebno teži v učnem procesu naj dobi razvoj sluha, ki naj zvok ne le nadzoruje, ampak tudi načrtuje. Razvoj tehnike in teoretičnih znanj naj bo v skladu in soglasju z razvojem slušnih procesov, tako da ne pride do odtujitve glasbenega bistva od večine. Pri izbiri vsakega naslednjega koraka v učenčevem repertoarju je treba upoštevati tri temeljna načela težavnosti: tehnični (mehanični), vsebinski in načelo kompleksnosti glasbene fakture. Vsako nalogo v učnem procesu je treba realizirati z upoštevanjem posebnosti vsakega učenca, njegovih intelektualnih potencialov, motivacije za samostojno delo na visoki profesionalni ravni, vendar z jasno določenimi nalogami. Vsako glasbeno delo je treba najprej natančno prebrati, pojasniti in analizirati z vseh vidikov in postaviti visoke umetniške zahteve. Kontinuiteta dvigovanja težavnosti mora biti enakomerna.

Tako dosežena glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne kulture vsakega učenca. Nadarjenim in ambicioznejšim učencem je treba postaviti zdravo in čvrsto podlago za nadaljevanje šolanja.

Znanja, ki jih učenci usvojijo v posameznem razredu, je v nadaljevanju šolanja treba utrjevati in poglobljati. Učence je treba nenehno opozarjati in spodbujati k pravilni drži telesa in inštrumenta, saj je to eden najpomembnejših dejavnikov pouka z začetniki. Čim prej jih navajajmo na vizualno neodvisnost (slepo igro). Spodbujajmo jih k razvijanju natančne igre, vztrajnosti, pridnosti, delavnosti, samostojnosti in koncentraciji, v drugem obdobju nižje in v obdobju višje stopnje pa tudi k razčlembi vsebin, vadenju zahtevnejših delov, povečati pa je treba tudi trajanje, intenzivnost, točnost in lastno kontrolo pri vadenju.

Glasbene termine uporabljajmo že na začetku. Učiteljeva demonstracija igre ali igra starejših učencev poveča muzikalno občutje in je hkrati velika motivacija. Učiteljeva navodila za delo doma naj bodo jasna, pri začetnikih pa je potrebna njihova demonstracija, saj bo le tako navodilo razumljivejše, učenec pa naj nove vsebine prvič zaigra pod učiteljevim nadzorom.

Učitelj nenehno spremlja koordinacijo rok in meha. Prav ta ima v igri harmonike veliko vlogo. Vodenje meha in mehovna artikulacija sta temelja dobre igre.

Vsak učenec naj nastopi večkrat. Učiteljeva naloga je, da učence usmerja k igranju harmonike z M III. Program pouka harmonike je pripravljen na podlagi predhodnega učnega načrta, izkušenj učiteljev in profesorjev harmonike. Učni načrt ne temelji na restriktivnosti in v svojem bistvu želi opravljati svetovalno funkcijo v smislu ideje pri izbiri literature za načrtovanje nadaljnjega razvoja ali kot primerjalni katalog za skladbe, ki v njem niso izrecno zapisane.

Učni načrt dovoljuje veliko svobode pri izboru literature kot tudi pri vodenju samega učnega procesa, ki pa ne sme ogroziti kakovosti znanja otrok. Letni obseg vsebin ni predpisan, saj število ali težavnost predelanih skladb ne zagotavljata vnaprej kakovostnega razvoja. Zanj je odgovoren izključno učitelj.

6.1 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE MINIMALNIH STANDARDOV ZNANJA

Zaradi omogočanja doseganja minimalnega standarda znanja za posamezni razred priporočamo okvirni obseg med letom predelanega gradiva iz literature, navedene v operativnih ciljih za posamezni razred, in/ali iz druge ustrezne literature po izbiri učitelja v minimalnem obsegu, kot sledi v nadaljevanju.

1. razred: učenec naj predela 20–22 skladb;
2. razred: učenec naj predela 10–12 skladb;
3. razred: učenec naj predela 8–10 skladb in 2–3 etude;
4. razred: učenec naj predela 8–10 skladb in 2–3 etude;
5. razred: učenec naj predela 5–6 skladb različnega karakterja, 1 polifono skladbo in 2–3 etude;
6. razred: učenec naj predela 5–6 skladb različnega karakterja, 1 polifono skladbo in 2–3 etude;
7. razred: učenec naj predela 5–6 skladb različnega karakterja, 1 polifono skladbo in 2–3 etude;
8. razred: učenec naj predela 5–6 skladb različnega karakterja, 1 polifono skladbo in 2–3 etude.

7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

MATERIALNI POGOJI

Primerno velika, zračna, akustično, ustrezno ter zvočno izolirana učilnica. Opremljena mora biti s po višini nastavljivim stolom, dvema harmonikama različnih velikosti, avdionapravo in drugo standardno opremo za individualne učilnice.

POGOJI ZA VPIS

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje harmonike, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob zaključku šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.